

Δημήτρης Ι. Οικονομόπουλος

Υποχρεωτική εκπαίδευση Τύπος σχολείου και επίδοση των μαθητών

Τα έτη υποχρεωτικής φοίτησης δεν μπορεί
να είναι λιγότερα από εννέα.

Σύνταγμα 1975: Άρθρο 16 § 3

Έλστρον
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Δημήτριος Ι. Οικονομόπουλος

Υποχρεωτική εκπαίδευση: Τύπος σχολείου και επίδοση των μαθητών στο Ν. Μεσσηνίας

Έχουν περάσει, ήδη, 28 χρόνια από τότε που θεσμοθετήθηκε η εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση (Νόμος 309/76) κατ' επιταγή του ελληνικού συντάγματος του 1975 (άρθρο 16 § 3). Επίσης είναι γνωστό ότι από τη γενιά που ξεκίνησε την εκπαίδευση, στην Α' δημοτικού, το σχολ. έτος 1975-76 ένα ποσοστό περίπου 25% δεν έφτασε στην Γ' γυμνασίου εννέα χρόνια μετά, το σχολ. έτος 1983-84. Λίγο καλύτερη φαίνεται να είναι η κατάσταση για τη μαθητική γενιά που τελείωσε το γυμνάσιο το σχολ. έτος 1993-94 αφού το ποσοστό που δεν τελείωσε μειώνεται στο 9,6%.

Με την παρούσα εργασία επιχειρείται ο εντοπισμός των παραγόντων εκείνων που επηρεάζουν την επίδοση των μαθητών, του Ν. Μεσσηνίας, και κατά συνέπεια οδηγούν στην πρόωγη έξοδο από το σχολικό σύστημα τους μαθητές εκείνους που έχουν χαμηλή επίδοση. Το δείγμα που χρησιμοποιήθηκε αφορά μαθητές, του Ν. Μεσσηνίας, που γράφτηκαν στην Α' δημοτικού το σχολ. έτος 1994-95 και αποφοίτησαν ολοκληρώνοντας την εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση, όσοι τελικά το κατάφεραν, το σχολ. έτος 2001-2002. Ιδιαίτερα ενδιαφέρει η διερεύνηση της ύπαρξης σχέσης μεταξύ της επίδοσης των μαθητών, στις τρεις τάξεις του γυμνασίου, και του τύπου του δημοτικού σχολείου (ολιγοθέσιο ή πολυθέσιο) στο οποίο φοίτησαν.

Τέλος επιχειρείται η δημιουργία μοντέλων που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην πρόβλεψη της επίδοσης που μπορεί να κατακτήσει ένας μαθητής στην τελευταία τάξη του γυμνασίου γνωρίζοντας την επίδοσή του στην Α' γυμνασίου.

ABSTRACT

Dimitrios I. Economopoulos

Compulsory education: Student performance by school type in the prefecture of Messinia

Twenty-eight years have gone by since the extension of compulsory education to nine years (Law 309/76) by demand of the Greek Constitution of 1975 (article 16 § 3). It is also known that approximately 25% of the students enrolled in Grade A' (1st year) of elementary school in the school year 1975-76 did not make it to Class C' (final year) of Junior High School nine years later in the 1983-84 school year. The situation seems slightly improved in the case of the generation that finished junior high school in the 1993-94, as the percentage of students that failed to graduate was reduced to 9,6%.

The present paper attempts to identify the factors that influence student performance in the prefecture of Messinia and lead student having a low performance to exit the school system. The sample used consists of students of the prefecture of Messinia that enrolled in Grade A' of elementary school in the 1994-95 school year, and graduated (those who were in the end able to graduate) after nine years of compulsory education in the 2001-2002 school year. Its main interest is to investigate whether there is a relation between student performance during the three years of junior high school and the type of elementary school attended (Multi-grade or Single-grade school).

Finally, it is also attempted to create models that might be able to assist in estimating a student's performances in the last year of junior high school out of his/her performance in the first year of junior high.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	17
---------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	21
------------------------	----

2.1 ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΡΙΝ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΝΙΑΧΡΟΝΗΣ ΦΟΙΤΗΣΗΣ.....	21
---	----

2.1.1 Το φαινόμενο της εγκατάλειψης.....	21
--	----

2.1.2 Διαφορές των ποσοστών εγκατάλειψης.....	22
---	----

2.1.3 Συμπεράσματα.....	25
-------------------------	----

2.2 ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΚΟΤΗΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΦΟΙΤΗΣΗΣ ΤΩΝ

ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΗ	25
---------------------	----

2.2.1 Έννοια και σκοπός του σχολείου.....	25
---	----

2.2.2 Τύπος σχολείου.....	27
---------------------------	----

2.2.3 Σύγκριση ολιγοθεσίων και πολυθεσίων δημοτικών σχολείων σε σχέση με το αναλυτικό πρόγραμμα.....	28
---	----

2.2.4.1 Διεθνείς έρευνες για την επίδοση μαθητών ολιγοθεσίων σε σχέση με τους μαθητές πολυθεσίων δημοτικών σχολείων.....	29
---	----

2.2.4.2 Έρευνες στην Ελλάδα.....	31
----------------------------------	----

2.2.5 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των ολιγοθεσίων δημοτικών σχολείων.....	32
--	----

2.2.6 Συμπεράσματα.....	34
-------------------------	----

2.3 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΟΥ ΤΟΥ ΟΛΙΓΟΘΕΣΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	34
--	----

2.3.1 Η θέση του δάσκαλου στο ολιγοθέσιο σχολείο.....	34
---	----

2.3.2 Παράγοντες που επηρεάζουν το έργο και τη στάση του δασκάλου του ολιγοθεσίου σχολείου.....	35
--	----

2.3.2.1 Εκπαιδευτικοί παράγοντες.....	36
---------------------------------------	----

2.3.2.2 Κοινωνικοί παράγοντες.....	36
------------------------------------	----

2.3.2.3 Οικονομικοί παράγοντες.....	37
2.3.3 Συμπεράσματα.....	38
2.4 ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.....	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	41
3.1 Στόχος της έρευνας.....	41
3.2 Δειγματοληψία.....	42
3.3 Τρόπος συλλογής των δεδομένων.....	45

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	49
4.1 Κατανομές συχνοτήτων.....	49
4.1.1 Φύλο των μαθητών/τριών.....	49
4.1.2 Ηλικία εγγραφής στην Α΄ δημοτικού.....	61
4.1.3 Προέλευση των παιδιών.....	70
4.1.4 Επαγγέλματα των γονέων.....	77
4.1.5 Συμπεράσματα.....	79
4.2 Συσχετίσεις και συνάφειες μεταξύ μεταβλητών.....	79
4.2.1 Συσχέτιση μεταβλητών.....	79
4.2.2 Έλεγχος υποθέσεων για τη διαφορά των μέσων τιμών.....	80
4.2.3 Ανάλυση της διακύμανσης (ANOVA).....	81
4.2.4 Έλεγχος υποθέσεων για αναλογίες.....	83
4.2.5 Έλεγχος υποθέσεων για τη διαφορά δύο αναλογιών.....	84
4.2.6 Φύλο και βαθμολογία Γ΄ γυμνασίου.....	85
4.2.7 Φύλο και βαθμολογία Β΄ γυμνασίου.....	88
4.2.8 Φύλο και βαθμολογία Α΄ γυμνασίου και Στ΄ δημοτικού.....	90
4.2.9 Δημοτικό σχολείο προέλευσης των παιδιών και επίδοση.....	93
4.2.10 Έδρα του γυμνασίου και επίδοση.....	97
4.2.11 Εγκατάλειψη της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης.....	101
4.2.12 Εγκατάλειψη της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης και φύλο.....	103

4.2.13 Εγκατάλειψη της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης και η περιοχή που βρίσκεται το γυμνάσιο φοίτησης.....	106
4.2.14 Εγκατάλειψη της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης και περιοχή μόνιμης κατοικίας των παιδιών.....	108
4.2.15 Εγκατάλειψη της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης και απόσταση της κατοικίας των παιδιών από την έδρα του γυμνασίου που φοιτούν.....	110
4.2.16 Εγκατάλειψη της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης και επάγγελμα των γονέων.....	113
4.2.17 Εγκατάλειψη της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης και τύπος του δημοτικού σχολείου (ολιγοθέσιο ή πολυθέσιο) που φοίτησαν τα παιδιά.....	118
4.2.18 Συμπεράσματα.....	121
4.3 Γραμμικά μοντέλα και γραμμική παλινδρόμηση.....	122
4.3.1 Εισαγωγή.....	122
4.3.2 Δημιουργία υποδειγμάτων.....	125
4.3.3 Δημιουργία μοντέλου για εκτίμηση της εξαρτημένης μεταβλητής χρησιμοποιώντας μόνο την ανεξάρτητη.....	125
4.3.3.1 Έλεγχος κανονικότητας των καταλοίπων.....	130
4.3.3.2 Έλεγχος ομοσκεδαστικότητας και τυχαιότητας των καταλοίπων.....	131

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	137
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	140

Έχουν περάσει, ήδη, 33 χρόνια από τότε που θεσμοθετήθηκε η εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση (Νόμος 309/76) κατ' επιταγή του ελληνικού συντάγματος του 1975 (άρθρο 16 § 3). Επίσης είναι γνωστό ότι από τη γενιά που ξεκίνησε την εκπαίδευση, στην Α' δημοτικού, το σχολ. έτος 1975-76 ένα ποσοστό περίπου 25% δεν έφτασε στην Γ' γυμνασίου εννέα χρόνια μετά, το σχολ. έτος 1983-84. Λίγο καλύτερη φαίνεται να είναι η κατάσταση για τη μαθητική γενιά που τελείωσε το γυμνάσιο το σχολ. έτος 1993-94 αφού το ποσοστό που δεν τελείωσε μειώνεται στο 9,6%.

Με την παρούσα εργασία επιχειρείται ο εντοπισμός των παραγόντων εκείνων που επηρεάζουν την επίδοση των μαθητών, του Ν. Μεσσηνίας, και κατά συνέπεια οδηγούν στην πρόωρη έξοδο από το σχολικό σύστημα τους μαθητές εκείνους που έχουν χαμηλή επίδοση. Το δείγμα που χρησιμοποιήθηκε αφορά μαθητές, του Ν. Μεσσηνίας, που γράφτηκαν στην Α' δημοτικού το σχολ. έτος 1993-94 και αποφοίτησαν ολοκληρώνοντας την εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση, όσοι τελικά το κατάφεραν, το σχολ. έτος 2001-2002. Ιδιαίτερα ενδιαφέρει η διερεύνηση της ύπαρξης σχέσης μεταξύ της επίδοσης των μαθητών, στις τρεις τάξεις του γυμνασίου, και του τύπου του δημοτικού σχολείου (ολιγοθέσιο ή πολυθέσιο) στο οποίο φοίτησαν.

Τέλος επιχειρείται η δημιουργία μοντέλων που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην πρόβλεψη της επίδοσης που μπορεί να κατακτήσει ένας μαθητής στην τελευταία τάξη του γυμνασίου γνωρίζοντας την επίδοσή του στην Α' γυμνασίου.